

Forældre og vejledning. Forældre til tosprogede børn

Rambøll Management for Undervisningsministeriet og Integrationsministeriet, 2005.

Metode

Rambøll Management vurderer, at evalueringen har bredere generaliseringsmuligheder, da undersøgelsen bygger på et bredt kvalitativt datamateriale. Det er et fællestræk for begge undersøgelser, at de alene bygger på udsagn fra forældre. Dette er en væsentlig forudsætning for tolkningen af undersøgelsens resultater.

Undersøgelsens metode

Undersøgelsen bygger på telefoninterview med 544 forældre til tosprogede børn med børn i alderen 13-19 år. Derudover er der gennemført to fokusgrupper med forældre i København samt fire dybdegående telefoninterview med forældre bosiddende i Jylland.

Undersøgelsen bygger alene på udsagn fra forældre. Dette er en væsentlig forudsætning for tolkningen af undersøgelsens resultater. Forældre har naturligvis et andet perspektiv på undersøgelsens problemstillinger end det som interview med fx deres børn samt børnenes lærere og vejledere kunne bidrage med.

Udover det forhold, at de svageste grupper af forældre med tosprogede børn er underrepræsenterede, vurderer Rambøll Management, at undersøgelsen tilnærmelsesvis er repræsentativ for de forældre i de udvalgte sproggrupper med børn under uddannelse i alderen 13-19 år, og at undersøgelsen samlet set giver et godt grundlag for rapportens hovedkonklusioner.

Indhold

Undersøgelsen handler om forældrenes rolle i forbindelse med deres tosprogede børns valg af uddannelse og arbejde. Undersøgelsen er udarbejdet af Rambøll Management for Undervisningsministeriet og Integrationsministeriet.

Undersøgelsen analyserer bl.a. forældrenes rolle i vejledningen, forældrenes værdier i forhold til valg af uddannelse og arbejde, forældrenes viden om uddannelser og hvilke informationskilder forældrene benytter. Rambøll Management har tidligere gennemført en tilsvarende undersøgelse af disse temaer blandt dansksprogede forældre. Formålet er at give Undervisningsministeriet, Integrationsministeriet og vejledningssystemet et kvalificeret vidensgrundlag om forældre til tosprogede børn i forhold til at kunne målrette vejledningsindsatsen og udvikle services målrettet disse forældres behov.

Undersøgelsens temaer

Undersøgelsen omhandler de samme temaer som undersøgelsen blandt forældre generelt:

- Forældre og børns samtaler om valg af uddannelse og erhverv (hyppighed, form)
- Forældres rolle i vejledning af deres børn (ønske om involvering, styring, ansvar til børn, grænser for valg)
- Forældres informationssøgning og vidensniveau om uddannelser og erhverv, samt ønsker om viden og informationskanaler
- Forældres vurdering af deres børns valgkompetence og afklaring om trufne valg eller ønsker
- Forældres forventning til hvilke uddannelser og erhverv deres børn får, ønsker til hvad de skal ende med, bekymringer for deres børns fremtid for så vidt angår uddannelse og erhverv
- Overensstemmelse mellem forældres og børns ønsker
- Forældres holdning til hvad der bør styre barnets valg

Undersøgelsen har karakter af en kortlægning i forhold til disse problemstillinger. Det er således ikke målet med undersøgelsen at forklare, hvad de konstaterede forhold generelt skyldes.

Overordnede konklusioner

Undersøgelsen viser, at den samlede gruppe af forældre til tosprogede børn adskiller sig væsentligt fra dansksprogede forældre på de vigtigste temaer i undersøgelsen. Forældrene til tosprogede børn har et meget højere ambitionsniveau på vegne af deres børn end dansksprogede forældre. Dette høje ambitionsniveau kan virke overraskende taget i betragtning, at de i markant mindre grad end dansksprogede forældre vurderer, at deres børn har tilstrækkelige kompetencer til at vælge uddannelse og arbejde. Selv om de taler mere hyppigt med deres børn om uddannelsesvalg end dansksprogede forældre, er de væsentlig mere bekymrede for deres børns fremtid med hensyn til uddannelse og arbejde, og i højere grad uenige i deres børns valg.

Forældrene til tosprogede børn har mindre viden om uddannelsessystemet end dansksprogede forældre. Forældrene til de tosprogede børn erkender selv deres mangel på viden, men er alligevel mindre aktive med hensyn til at opsøge information end dansksprogede forældre. Langt færre forældre til tosprogede børn søger således information om uddannelser på Internettet og i opslagsværker end dansksprogede forældre. Tilsvarende kan langt færre blandt forældre til tosprogede børn bruge deres eget arbejde som kilde til information om uddannelse og arbejde pga. gruppens marginale tilknytning til arbejdsmarkedet. Forældre til tosprogede børn foretrækker i højere grad end dansksprogede forældre at få deres viden gennem personlige samtaler.

Undersøgelsen viser, at forældre til tosprogede børn overordnet er positive overfor mulighederne i det danske uddannelsessystem. Det kommer bl.a. til udtryk gennem meget høje ambitioner for deres børns fremtidige uddannelsesniveau. De fleste forældre til tosprogede børn giver samtidig i høj grad barnet mulighed for selv at bestemme i forbindelse med valg af uddannelse. Størsteparten lægger endvidere ikke vægt på familietraditioner ved børnenes valg af uddannelse, selv om hensynet til traditioner er mere udbredt end blandt dansksprogede forældre. Selv om de generelt overlader uddannelsesvalg til deres børn, vurderer forældrene samtidig, at børnene ikke har tilstrækkelige valgkompetencer til selv at finde vej gennem uddannelsessystemet. Da forældrene imidlertid ikke føler sig i stand til at hjælpe deres børn på grund af manglende viden om uddannelsessystemet, er de bekymrede for deres børns fremtid. De har derfor også et ønske om at involvere sig yderligere, så de kan hjælpe deres børn med at realisere børnenes ønsker.